

A נ"ד

Intro

Today we will learn בע"ה of נדרים of כ"ב learn בע"ה
Some of the topics we will learn about include.

The Machlokes whether a Chacham may initiate a חרטה by mentioning a חמורה, a stringent point, such as

פתחין פינקסך וממשמשין בעובדך
The חרטה ב"ד של מעלה examines the deeds of one who makes נדרים.

כל הבוטה ראוי לדוקרו בחרב
One that makes a נדר deserves to be stabbed with a sword.

הנודר כאילו בנה במה
Making a נדר is considered like building a במה, an altar, during the period of איסור הבמות

והמקיימו כאילו מקריב עליו קרבן
One that keeps his נדר, without having it removed through a Chacham, is considered as if he brought a Korban on the במה, in which he is liable for the Issur חוץ שחוטא.

אף על פי שמקיימו נקרא רשע
Even a person that fulfills his נדר is considered a רשע

B The Machlokes of

נזקקין לאלהי ישראל
Whether a Chacham may nullify a שבועה that was made with Hashem's name?

A

מחלוקת

Whether a חכם...
May initiate a חרטה by mentioning a חמורה

Such as...

פתחין פינקסך וממשמשין בעובדך

כל הבוטה ראוי לדוקרו בחרב

הנודר כאילו בנה במה

והמקיימו כאילו מקריב עליו קרבן

אף על פי שמקיימו נקרא רשע

B

מחלוקת

נזקקין לאלהי ישראל

Whether a חכם...
May nullify a שבועה made with Hashem's name?

- 4 And the Gemara mentions a similar incident of רבן גמליאל who was פותח בחרטה in which the נדר said that he would NOT have made the נדר had he known that כל הבוטה ראוי לדוקרו בחרב
 One that makes נדרים deserves to be stabbed with a sword; as the Posuk states;
 יש בוטה כמדקרות חרב
 ולשון חכמים מרפא
 However, the חכם היתר heals the ailment.

4

רבן גמליאל
 פותח בחרטה
 In which the נדר said. . .
 He WOULDN'T have made the נדר
 had he known
 כל הבוטה
 ראוי לדוקרו בחרב

One that makes נדרים deserves
 to be stabbed with a sword

יש בוטה כמדקרות חרב
 ולשון חכמים מרפא

heals the ailment
 חכם היתר

- 5 The Gemara concludes however;
 אנן לא פתחינן ליה בהא
 We do NOT initiate a חרטה with these points that involve a מילתא חמורה, a stringent matter, because, as the Ran explains
 חיישינן שמא משקר
 שאומר שמתחרט
 אע"פ שאין מתחרט
 שמתבייש מלומר האמת
 There is a concern that he is lying, because he's embarrassed to admit that he would have made the Neder anyway.

5

The Gemara concludes however;
 אנן לא פתחינן ליה בהא

We do NOT initiate a חרטה
 with a חמורה מילתא

חיישינן שמא משקר
 שאומר שמתחרט
 אע"פ שאין מתחרט
 שמתבייש מלומר האמת

6 The Gemara continues to discuss the undesirability of making Nedarim:
 רבי נתן אומר
 הנודר כאילו בנה במה
 Making a נדר is considered like building a במה during the period of הבמות.
 והמקיימו כאילו מקריב עליו קרבן
 Someone who fulfills his נדר, without having it removed through a Chacham, is considered as if he brought a Korban on the במה, in which he is liable for the Issur שחוטף חוץ.

The Gemara points out that there is a סברא to say that ברישא פתחין
 The first statement
 הנודר כאילו בנה במה
 Can be used as a פתח, because אינו משקר
 ואינו מתבייש מלומר האמת
 שעבירה זו אינה חמורה
 He's NOT lying, because he would not be embarrassed to admit that he would have made the Neder anyway, because it's not such a severe sin.

However,
 בסיפא לא פתחין
 The second statement
 והמקיימו כאילו מקריב עליו קרבן
 Cannot be used as a פתח, because משקר
 ומתבייש מלומר האמת
 שעבירה זו חמורה
 He IS lying, because he IS embarrassed to admit that he would have made the Neder anyway, because it IS a severe sin.

However, after some discussion the Gemara concludes;
 והלכתא לא פתחין
 לא ברישא ולא בסיפא
 We cannot use either statement as a פתח.

7 The Gemara continues;
ולא פתחין בהא נמי דשמואל
We also cannot use Shmuel's statement
אף על פי שמקיימו נקרא רשע
Even if he fulfills his נדר he is considered a רשע.
יליף חדלה חדלה
There is a גזירה שוה of the words חדלה:
The Pasuk that refers to נדריים states
וכי תחדל לנדוד לא יהיה בך חטא
And the Pasuk that refers to a רשע states
שם רשעים חדלו רוגז
=====

7

ולא פתחין בהא נמי
דשמואל
אף על פי שמקיימו
נקרא רשע

יליף חדלה חדלה

שם רשעים
חדלו רוגז

וכי תחדל לנדוד
לא יהיה בך חטא

8 The Gemara discusses the detrimental effects of כעס,
anger.

1.
רבי יונתן says
כל הכועס
כל מיני גיהנם שולטין בו
A person that has כעס may come to כפירה, apostasy, and he
will suffer in גיהנם; as the Pasuk states
והסר כעס מלבך
והעבר רעה מבשרך
The word רעה refers to גיהנם; as the Pasuk states;
כל פעל ה' למענהו
וגם רשע ליום רעה

8

The detrimental effects of
כעס

1
רבי יונתן
May come to כעס
כל הכועס

כל מיני גיהנם שולטין בו

והסר כעס מלבך
והעבר רעה מבשרך

איןפס
Refers to

כל פעל ה' למענהו
וגם רשע ליום רעה

- 9 2. ולא עוד אלא שהתחטוניות שולטות בו
As the Pasuk states
ונתן ה' לך לב רגז וכליון עינים ודאבון נפש
תחטוניות And these afflictions are caused by

9 2

לא עוד אלא
שהתחטוניות שולטות בו

וַנִּתֵּן ה' לְךָ לֵב רָגִז
וּכְלִיּוֹן עֵינַיִם וְדַאבוֹן נֶפֶשׁ

Afflictions caused by

- 10 3. אפילו שכינה אינה חשובה כנגדו
says רבה בר רב הונא כל הכועס
A person that has כעס does not even consider Hashem; as
the Pasuk states
רשע כגובה אפו כל ידרוש
אין אלהים כל מזמותיו

10 3

רבה בר רב הונא
כל הכועס
אפילו שכינה אינה חשובה כנגדו

רשע כגובה אפו כל ידרוש
אין אלהים כל מזמותיו

- 11 4. ר' ירמיה מדיפתי
says משכח תלמודו
ומוסיף טיפשות
He forgets his Torah learning, and develops foolishness;
as the Pasuk states
כי כעס בחיק כסילים ינוח

11 4

ר' ירמיה מדיפתי
משכח תלמודו
ומוסיף טיפשות

כי כעס בחיק כסילים ינוח

- 12 5.
 רב נחמן בר יצחק says
 בידוע שעונותיו מרובין מזכיותיו
 His sins outweigh his merits; as the Pasuk states
 ובעל חימה רב פשע
 =====

12

5

רב נחמן בר יצחק
 בידוע שעונותיו
 מרובין מזכיותיו

▼

וּבַעַל חִימָה רַב פֶּשַׁע

- 13 The Gemara continues
 אמר ר' אסי
 אין נזקקין לאלהי ישראל

The Ran gives two explanations:

1.
 R' Assi holds that although we are לכתחילה;
 We are NOT מתיר שבועה לכתחילה because of the חומרא of
 שבועה.
 Of course, if it was done, the שבועה becomes מותר.

13

אמר ר' אסי
 אין נזקקין לאלהי ישראל

ר"ן

Gives 2 explanations:

1

Although...
 we ARE
 מתיר נדר לכתחילה

▼

We are NOT
 מתיר שבועה לכתחילה
 Because of חומרא of שבועה
 If it WAS done,
 the שבועה becomes מותר

14

2. R' Assi holds that we ARE לכתחילה שבועה לכתחילה, but only if he did NOT mention a direct name of Hashem, he only used a כינוי, or no שם at all. But if he mentioned the name of Hashem, we are NOT לכתחילה שבועה לכתחילה. With the exception of קונם אשתי נהנית לי שגנבה את כיסי ושהכתה את בני ונודע שלא גנבה ושלא הכתו A husband that made a שבועה לאלהי ישראל to prohibit his wife from all benefits because he assumed that she stole his wallet, or hit his son, and he subsequently verified that this was NOT true. In this case נזקקין לאלהי ישראל, because, as the Ran explains, משום שלום ביתו To restore harmony in their marriage - And - משום דהוי כעין נדרי שגגות The שבועה was based on a wrong assumption, which is similar to the case of נדרי שגגות that are NOT effective.

14

②

we ARE

מתיר שבועה לכתחילה

ONLY if he used a כינוי,
or NO שם at all

▼

If he mentioned the name of Hashem

We are NOT

מתיר שבועה לכתחילה

With the exception of...

קונם אשתי נהנית לי
שגנבה את כיסי ושהכתה את בני
ונודע שלא גנבה ושלא הכתו

In this case נזקקין לאלהי ישראל
משום שלום ביתו

▼

משום שלום ביתו

15 concludes רב נחמן
 הלכתא פותחין בחרטה
 A Chacham may be נדר מתיר based on חרטה, even without
 a פתח.
 ונזקקין לאלהי ישראל
 A Chacham MAY לכתחילה nullify a שבועה that was made
 with Hashem's name.
 =====

15

concludes רב נחמן

**הלכתא פותחין בחרטה
 ונזקקין לאלהי ישראל**

16 The Gemara continues discussing פתח, openings, to be
 נדר מתיר; and relates an incident in which רב סחורה was
 נדר מתיר through a פתח of
 אדעתא דאיכפד רב נחמן לא נדרי
 He would NOT have made the נדר, knowing that it would
 cause רב נחמן to become annoyed. This is considered a
 valid פתח.

16

רב סחורה
פתח אדעתא דאיכפד רב נחמן
**אדעתא דאיכפד רב נחמן
 לא נדרי**
He WOULDN'T have made the נדר,
knowing it would annoy רב נחמן
This is considered a valid פתח

This discussion continues into the next Daf.

